

Arbeids- og Inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 08/03072-4
Arkivkode: F23
Saksbehandler: Bente Stenberg
Nilsen
Deres referanse:
Dato: 4.3.2009

Hørings svar - Forslag til lovendringer med sikte på bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver

Det vises til Arbeids- og inkluderingsdepartementet høringsbrev av 8. desember 2008 om forslag til lovendringer med sikte på å bedre mulighetene for å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver. Høringsfrist er 5. mars 2009.

KS er opptatt av fleksibilitet i arbeidslivet, hvilket også innebærer en livsfasetilpasset arbeidsgiverpolitikk. KS støtter derfor i det vesentlige Arbeids- og inkluderingsdepartementets forslag om å bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver.

KS støtter:

- rett til permisjon uten lønn i inntil 10 dager for å yte omsorg overfor nære pårørende
- utvidelse av retten til permisjon og pleiepenger for den som pleier nære pårørende i livets slutfase, men permisjonens lengde bør vurderes på nytt. Forslaget innebærer visse arbeidsmessige utfordringer
- at pleiepenger skal kunne graderes ned til 20 prosent, for å kunne ivareta behovet for fleksibilitet for den enkelte
- rett til at pleiepenger og forhøyet hjelpestønad skal kunne fortsette i tre måneder etter at langvarig pleieforhold opphører som følge av pleiemottakers død

Departementet har fremmet fire forslag som gjelder; gradering av pleiepenger, forlengelse av perioden med pleiepenger for pleie av pårørende i terminalfasen, rett til fortsatt ytelse i en overgangsperiode etter at pleie av barn er opphørt og permisjonsrett i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære pårørende.

Nedenfor følger KS vurdering av de fire forslagene:

1. Ny ordning med permisjonsrett i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år

Forslaget legger opp til en permisjonsrett for å yte nødvendig omsorg for nære familiemedlemmer. Retten er først og fremst ment å ivareta enkeltstående hjelpebehov, og ikke behov for daglig pleie. Forslaget vil imidlertid kunne få noe videre konsekvenser ved at det kan bidra til at eldre foreldre kan bli boende hjemme lenger, for eksempel fordi de på denne måten enklere kan få bistand til ved ulike former for hjemmebesøk, følge til lege/tannlege eventuelt spesialister osv.

KS støtter forslaget om en utvidet permisjonsrett. Å gi arbeidstakere bedre muligheter for å bistå nære pårørende vil gjøre det enklere å kombinere arbeid og familieliv, også i vanskeligere perioder. Forslaget imøtekommer et ønske og behov hos mange ansatte. I tillegg vil KS peke på den kvalitetsforbedring i omsorgsyttelsene som vil kunne oppleves både av brukeren selv og de pårørende ved at disse har mulighet til noe større delaktighet.

Forslaget bygger på ønsket om å legge til rette for ulønnet familieomsorg sammen med offentlig omsorgsyttelse. KS mener det ut fra samfunnsøkonomiske hensyn er avgjørende at denne permisjonsretten er ulønnet.

KS støtter forslaget til dokumentasjonskrav.

For ordens skyld opplyses det at Hovedtariffavtalen for kommunal sektor har regler om rett til lønnet velferdspermisjon i inntil 12 dager, som kan benyttes for eksempel for å ta seg av syke foreldre. Retten til velferdspermisjon ble utvidet fra 10 til 12 dager ved tariffoppgjøret i 2008 for å imøtekomme krav fra arbeidstakersiden om rett til fri for pleie av syke foreldre. De to ekstra dagene ble imidlertid ikke forbeholdt pleie av syke foreldre.

2. Utvidelse av retten til pleiepenger for hjemmepleie av nære pårørende i terminalfasen fra 20 til 60 dager

Forslaget er begrunnet i at enkelte har behov for å kunne pleie nære pårørende i hjemmet lengre i livets slutfase, enn det dagens bestemmelse gir rom for. KS har forståelse for at det kan være stor usikkerhet knyttet til hvor lang en slik periode vil være. KS kan imidlertid ikke se at departementet har dokumentert et behov for å utvide perioden til så mye som 60 dager. Arbeidsgiver vil ikke påføres en direkte ulempe i form av økonomiske forpliktelser fordi disse dekkes av pleiepenger gjennom folketrygden. På den annen side vil inntil 60 dagers permisjonsrett gi uforutsigbarhet for arbeidsgiver knyttet til hvor lang permisjonstiden faktisk blir i forhold til planlegging av arbeidet og inngåelse av eventuelle vikarkontrakter. KS ønsker derfor at departementet vurderer lengden av utvidelsen på nytt.

3. Gradering av pleiepenger ned til 20 %

Etter dagens regler har foreldre rett til pleiepenger ved innleggelse av barn i helseinstitusjon, og ved nødvendig etterfølgende pleie i hjemmet. Pleiepengene kan graderes ned til 50% der det er etablert tilsyn for barnet deler av dagen. Med en sterkere gradering mener departementet at de som har pleieoppgaver vil kunne trappe opp arbeidet uten å miste retten til pleiepenger, og tilsvarende at de som ikke uten sterkere gradering ikke ville ha tatt ut permisjon kan benytte muligheten til å arbeide mindre.

KS ser at økt fleksibilitet i forhold til pleiepenger også vil være et bidrag til å gjøre det enklere å kombinere noe familieomsorg med arbeid, og støtter forslaget. KS ser imidlertid visse arbeidsgivermessige utfordringer knyttet til rettigheter til graderte stillinger og vikarbehov kontra ønsket om å unngå bruk av deltid og særlig små-stillinger.

4. Rett til fortsatt ytelse i en overgangsperiode etter at pleie av barnet er opphørt

Etter dagens regler vil den som har pleiet et sykt barn og mottatt ytelse fra folketrygden kunne oppleve å stå uten inntekt umiddelbart etter at stønadsforholdet er opphørt. Departementet mener det er hensiktsmessig å åpne for mulighet for å motta stønad i en overgangsperiode og foreslår følgende:

Folketrygdloven § 6-5 nytt fjerde ledd skal lyde:

Foreldre med ansvar for tilsyn og pleie av barn som har mottatt forhøyet hjelpestønad med høyeste sats i minst tre år har rett til fortsatt ytelse i inntil tre måneder etter at behovet for tilsyn og pleie har opphørt fordi barnet dør.

Folketrygdloven § 9-11 nytt fjerde ledd skal lyde:

Den som har mottatt fulle pleiepenger i minst tre år har rett til fortsatt ytelse i inntil tre måneder etter at pleieforholdet har opphørt fordi barnet dør. Pleiepenger avkortes mot eventuell arbeidsinntekt.

Forslaget stiller krav om at arbeidstaker må ha mottatt hjelpestønad/pleiepenger i minst tre år for å motta fortsatt ytelse i en overgangsperiode på inntil tre måneder. KS mener det er hensiktsmessig at det offentlige kan gi arbeidstakere i en slik situasjon en noe utvidet inntektssikring, og støtter forslaget.

Arvid Weber Skjærpe

Gudrun H. Grindaker

Kopi KRD

